
La mort de Martí l'Humà a la llum del llibre de Clavaria de la Ciutat de Barcelona del 1410

Patricia Santacruz, Universitat de Barcelona

L'objecte d'aquesta comunicació és l'estudi del llibre de Clavaria del Consell de Cent corresponent al segon semestre de l'exercici administratiu anual de 1410 (AHCB, 1B-XI-34). Més enllà del testimoni fiscal i financer que és aquest tipus de document, l'anàlisi del seu contingut permet albirar, d'una banda, alguns aspectes interessants de les relacions entre la Ciutat i la monarquia, i de l'altra, el posicionament polític del municipi i el funcionament del seu òrgan de poder. En el cas del regnat de Martí l'Humà, aquest volum de tresoreria es pot considerar una font inèdita que ofereix dades que completen les proporcionades per la bibliografia dedicada a la vida del monarca i a les greus conseqüències de la seva mort sense hereu directe. Així, és possible reconstruir elements que han passat força desapercebuts, com ara, les exèquies reials o el procés de materialització del posterior Parlament català a Barcelona.

L'anàlisi econòmica d'aquest manuscrit ens dona una idea del que va suposar per a les arques locals la mort del rei Martí: el 8% de la despesa global del Consell es destinà exclusivament a aquests pagaments excepcionals. Es fa palès, per tant, que la mort del rei i les posteriors activitats organitzades arran d'aquest fet comportaren una càrrega suplementària per a l'erari municipal. Pel que fa a l'impacte concret sobre la vida de la ciutat, observem la intensa activitat política desplegada per les autoritats municipals, que no només hagueren d'esmerçar importants recursos materials per fer front a la situació d'excepció, sinó que també hagueren de fer grans esforços personals per enviar missatgeries arreu de la Corona i reunir-se en maratòniques sessions del Consell que s'allargaven fins i tot durant la nit (tal com veiem per un encàrrec especial de cera per il·luminar aquestes inacabables reunions). Amb els preparatius i la celebració del Parlament, la situació esdevingué encara més exigent, no només pels consellers, atrafegats amb l'organització del transcendent esdeveniment i les converses amb els representants dels altres magistrats locals del Principat, sinó també per a tota la població de la ciutat, que es veié afectada per les cerimònies públiques de les exèquies, l'assemblea general i les mesures d'emergència adoptades per enfrontar l'inquietant buit de poder.